

Det historiske håndtryk

Fotoet af håndtrykket mellem Israels ministerpræsident, Yitzhak Rabin, og formanden for PLO, Yassir Arafat, er gået verden rundt. Og har fremkaldt alle tænkelige reaktioner. I begge lejre – både den palæstinensiske og den jødiske – har nogle set det som udtryk for højforræderi mod den sag, man hver for sig har kæmpet for i årtier. Og omvendt, i begge lejre har andre set det som håndslag på indledningen til en ny æra i Mellemøsten og den politiske fornufts sejr over hadet.

Blandt nogle af Israels venner i udlandet har det historiske håndtryk skabt en del usikkerhed. Man ved ikke, om man skal glæde sig. »Hvordan kan Rabin trykke terroristen Arafat i hånden – han er vist en skidt karl,« som én formulerede det på jysk ved et møde kort tid efter håndtrykket i Washington den 13. september, efter at de to mænd havde underskrevet selvstyreaftalen, hvori også lå en gensidig anerkendelse af staten Israel og PLO.

Og hvad skal man så sige til det?

Et par personlige synspunkter

Når man har at gøre med politik og politiske beslutninger, kan der være delte meninger om, hvad der tjener en sag bedst. Heldigvis stemmer ikke alle kristne på ét og samme politiske parti i Danmark! I spørgsmålet om, hvordan konflikten i Mellemøsten bedst kan løses, kan man også have forskellige meninger. Men at der skal gøres noget, er de fleste heldigvis enige om.

Personligt glæder jeg mig meget over håndtrykket. Det hænger sammen med flere forhold.

I januar 1988 udtalte den tidligere israelske udenrigsminister Abba Eban, at det var »moralisk forkasteligt« at herske over den halvanden million araberne i de (besatte) områder. Han sagde, at »besættelsen

Det historiske håndtryk mellem Yitzhak Rabin og Yassir Arafat i Washington den 13. september 1993 – med præsident Bill Clinton i midten.

hænger som en møllesten om halsen på os. Vi bør befri os fra disse møllesten på betingelser, som er forenelige med vores sikkerhed. Da ville vi gøre Israel en tjeneste.«

Konflikten har nemlig ikke blot gjort ondt værre for palæstinenserne. Men besættelsen kan kun – ifølge samme Abba Eban – opretholdes ved magt og en tro på ét folks overlegenhed over et andet folk, hvilket er forestillinger, der er fremmede for jødisk tradition.

Med Israels anerkendelse af selvstyreaftalen og PLO's anerkendelse af Israels ret til at eksistere, er der taget et vigtigt skridt hen imod en varig løsning af den lange konflikt med alle dens møllesten. At der vil blive lagt mange forhindringer i vejen for en varig løsning, behøver man ikke at være profet for at forudsige. Forhindringer vil komme både fra arabisk/palæstinensisk side og fra jødisk

side – og hvem ved, måske også fra nogle kristne grupperinger. I alle lejre er der grupper med synspunkter, der er mindre moderate end dem, der har ført til håndtrykket.

Hvor hurtigt fredsprocessen skal gå, må de implicerede parter finde ud af.

Hvornår der oprettes en egentlig palæstinensisk stat, må de implicerede parter finde ud af.

Hvor grænserne skal trækkes mellem en palæstinensisk stat og staten Israel – ja, det er igen et spørgsmål, som de implicerede parter må finde ud af.

At spørgsmålet om Jerusalem – som indtil videre er skudt ud i fremtiden – vil blive en vanskelig nød at knække, ja, det ved alle.

Selv om man ikke har en euforisk følelse over det, der er hændt – fordi man ved, at mange forhindringer skal overvindes i fremtiden – forhindrer det

mig alligevel ikke i at have en stor glæde over de skridt, der er taget.

Jeg glæder mig på palæstinenserne vegne. Det, der er sket, er, at regeringen i Israel ikke blot har anerkendt PLO's ret til at forhandle en varig fred igennem, men at palæstinenserne nu bliver betragtet som *et folk*.

Og jeg glæder mig på jøderne vegne. Nu foreligger den anerkendelse fra PLO's side, som staten Israel har efterlyst, nemlig dens ret til at eksistere i fred og sikkerhed.

Jerusalem-præsten i Danmark

Israelsmissionens præst i Jerusalem, Jens-Arne Skjøtt, kommer på møderejse i Danmark fra 24. oktober til 7. november.

Af hans mødeprogram fremgår det, at han ikke er på ferie i hjemlandet.

Mødeprogrammet er aftrykt på side 2.

Støt godt op om de forskellige arrangementer!

Og hvad der i denne sammenhæng også er værd at glæde sig over. Nu er skridtet taget, hvor Israel bevæger sig bort fra det ellers uundgåelige, nemlig at skulle herske med magt over et folk, som ikke vil lade sig beherske.

Tilbage til spørgsmålet – formuleret på jysk

Jamen, er Arafat da ikke en »skidt karl«?

Det bedste er vist at lade fremtiden besvare det spørgsmål. Og hvis man vil se bagud i tiden, kan det konstateres, at dronningen af England har taget tidligere »terrorister« fra fx Afrika i audiens og mødt dem som de nye stater ledere – efter at kampen for selvstændighed var udkæmpet.

Jeg glæder mig til at overvære en officiel fodboldlandskamp i Jerusalem på det nye stadion dér mellem Israel og Palæstina, eller mellem Israel og Jordan, eller mellem ... ja, der skal tages en dyb indånding – mellem Israel og Syrien.

Efter blodbadet i Stockholm i 1520 skulle der gå mange år, før kampen mellem de to broderfolk Danmark og Sverige blev overført til og udkæmpet på fodboldbanen i København. Man kan håbe på, at det vil gå en smule hurtigere at få sådanne kampe gennemført mellem Israel og dets semitiske naboer.

Hvem jeg vil holde med?

Naturligvis dem, der spiller bedst angrebsfodbold!

Kai Kjær-Hansen

Om breve mellem PLO og Israel, se side 4.

Om fredsaftalens hovedpunkter, se side 5.